

eindige verzameling

Een verzameling X , zodanig dat er een natuurlijk getal $n \in \mathbb{N}$ is waarvan er een **bijectie** bestaat van de verzameling $\mathbb{N}[1, n]$ naar X . n wordt dan de kardinaliteit of orde van X genoemd en wordt genoteerd als:

$$|X| = n \text{ of } |[X]| = n.$$

elke verzameling die niet eindig is wordt een oneindige verzameling genoemd.

aftelbare en overaftelbare verzamelingen

Een oneindige verzameling X wordt aftelbaar genoemd als er een **bijectie** bestaat van $\mathbb{N}$ naar X . Indien dit niet het geval is, dan is X een niet-aftelbare of overaftelbare verzameling. Alle eindige verzamelingen zijn aftelbaar.

de verzameling van $\mathbb{Z}$ is aftelbaar

beschouw de afbeelding van $\mathbb{N}$ naar $\mathbb{Z}$ gedefinieerd door

$$f(n) = n/2 \text{ als } n \text{ even is}$$

$$-(n+1)/2 \text{ als } n \text{ oneven is}$$

hieraan zien we dat de afbeelding inderdaad een bijectie is want de rij ziet er uit als $(0, -1, 1, -2, 2, \dots)$

verzameling van $\mathbb{Q}$ is ook aftelbaar

Er bestaat terug een bijectie van $\mathbb{N}$ naar $\mathbb{Q}$ waarvan de rij van waarde er uitziet als:

$$(0, -1, 1, -2, -1/2, 1/2, 2, -3, -3/2, -2/3, -1/3, 1/3, 2/3, 3/2, 3, \dots)$$

om de plaats van a/b in de rij te bepalen, maken we gebruik van niveaus.

We nemen $\max(|a|, b)$ als niveau van a/b . binnen elk niveau worden de getallen gerangschikt van klein naar groot

<i>niveau</i>									
0	0								
1	-1	1							
2	-2	-1/2	1/2	2					
3	-3	-3/2	-2/3	-1/3	1/3	2/3	3/2	3	
4	-4	-4/3	-3/4	-1/4	1/4	3/4	4/3	4	
⋮	⋮								

aangezien er voor elk niveau een eindig aantal rationale getallen a/b bestaat volgt dat Q aftelbaar is.

de verzameling R is een niet aftelbare verzameling

We bewijzen dit door aan te tonen dat het interval $[0, 1]$ van R een niet-aftelbare verzameling is, we gebruiken hiervoor cantor's diagonaal methode.
veronderstel dat $[0, 1]$ wel aftelbaar is dan zou de bijectie f van N naar $[0, 1]$ er als volgt uitzien.

$$f(0) = 0, a_0 b_0 c_0 d_0 \dots$$

$$f(1) = 0, a_1 b_1 c_1 d_1 \dots$$

$$f(2) = 0, a_2 b_2 c_2 d_2 \dots$$

$$f(3) = 0, a_3 b_3 c_3 d_3 \dots$$

hierbij staan $a, b, \dots$ voor één van de cijfers van 0 tot en met 9. getallen met een oneindige rij aan 0 of 9 kunnen op meerdere manieren geschreven worden, andere getallen zijn uniek.

We nemen een getal x tussen 0 en 1 dat niet in de lijst kan voorkomen.

$$x = 0, x_1 x_2 x_3 x_4 \dots$$

waarbij

$$x_i = a/b/c/\dots_i + 1 \text{ als } a/b/c/\dots_i \leq 7$$

$$1 \text{ als } a/b/c/\dots_i \in \{8, 9\}$$

omdat x_i nooit gelijk is aan 0 of 9 is de definitie van x altijd uniek. nu zal voor elke $n \in N$ het getal x verschillend zijn van $f(n)$ als beide getallen verschillen op de $(n+1)$ ste plaats na de komma. bijgevolg is het interval $[0, 1]$ en dus ook de verzameling R niet aftelbaar zijn